

A4112022...

A4 Valószínűségszámítás — XI. EA

dr. Keszthelyi Gabriella
Sztocasztika és Dinamikai rendszerek tanszék

2022. november 24.

dr. Keszthelyi Gabriella

A4 Valószínűségszámítás

ZH 1. feladat

1) A campus közelében spotolt kutyák száma Poisson eloszlású 3/nap várható értékkel, a kacsáké szintén Poisson, 2/nap várható értékkel. Mi a valószínűsége, hogy

- két nap alatt több, mint 3 kacsát látok? (2p)
- két állat felbukkanása között több, mint egy nap telik el? (állat = kacska v. kutya) (2p)
- ha 6 órája nem láttam kutyát, még több mint 2 órát kell várnom, míg látok egyet? (2p)
- a 4. kacska 3 napon belül bukkan fel? (2p)
- ha valaki izgatottságában csak azt tudja elmesélni, hogy 5 állatot látott egy nap alatt, mi a valószínűsége, hogy abból 4 kutya volt? (EXTRA+2p)

$$\begin{aligned}
 X &\sim \text{Poisson}(\lambda=2, t=2) \quad P(X > 3) = \\
 &= 1 - (P(X=0) + P(X=1) + P(X=2) + P(X=3)) \\
 &= 1 - e^{-4} \left(\frac{4^0}{0!} + \frac{4^1}{1!} + \frac{4^2}{2!} + \frac{4^3}{3!} \right)
 \end{aligned}$$

$$b.) \quad W \text{ (állatok száma)} \sim \text{Poisson}(\lambda=2+3, t=1)$$

$$P(W=0) = e^{-5} \cdot \frac{5^0}{0!} = \underline{\underline{e^{-5}}}$$

$$Z \sim \text{EXP}(\lambda = 5)$$

$$P(Z > 1) = 1 - P(Z \leq 1) = 1 - (1 - e^{-5}) = \underline{\underline{e^{-5}}}$$

c.) $Y \sim \text{EXP}(\lambda = 3)$ egyenlő: nap

$$P(Y > \frac{1}{3} | Y > \frac{1}{4}) \stackrel{\text{egyenlőség}}{=} P(Y > \frac{1}{12}) = 1 - (1 - e^{-\frac{3}{12}}) = \underline{\underline{e^{-\frac{1}{4}}}}$$

d.) $G \sim \text{Erlang}(n=4, \lambda=2)$

$$P(G < 3) = 1 - \sum_{k=0}^3 \frac{(2 \cdot 3)^k}{k!} e^{-2 \cdot 3}$$

Poisson: összes érték: $\{0, 1, 2, 3\}$ $1 - \sum_{k=0}^3 \frac{(2 \cdot 3)^k}{k!} e^{-2 \cdot 3}$

e.) $X \sim \text{Poisson}(\lambda=3, t=1)$ $Y \sim \text{Poisson}(\lambda=2, t=1)$

$$P(X=4 | X+Y=5) = ?$$

$$= \frac{P(X=4 \cap Y=1)}{P(X+Y=5)} = \frac{P(X=4) \cdot P(Y=1)}{P(X+Y=5)} = \frac{e^{-3} \cdot \frac{3^4}{4!} \cdot e^{-2} \cdot \frac{2^1}{1!}}{e^{-5} \cdot \frac{5^5}{5!}}$$

$$= \left(\frac{5}{1} \right) \cdot \left(\frac{3}{5} \right)^4 \cdot \left(\frac{2}{5} \right) \quad \text{Binomiális}$$

ZH 2. feladat

2) Legyen $E(X) = 4, D^2(X) = 3$.

- Lehet-e X eloszlása egyenletes/normális/exponenciális? (1p)
- A felsoroltak közül melyik eloszlással lesz $P(X > 3)$ a legnagyobb? (4p)
- Konstruálj egy valváltozót, ami a fentieket tudja, de nem a felsorolt eloszlások közül való! (EXTRA+2p)

b.) $X \sim U(a, b)$ $a, b = ?$ $E(X) = \frac{a+b}{2}$

$$4 = \frac{a+b}{2}$$

$$3 = \frac{(b-a)^2}{12}$$

$$8-b = a$$

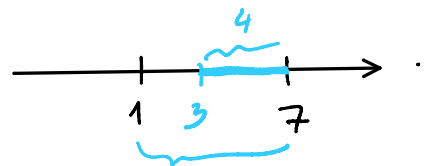
$$36 = (b - (8-b))^2$$

$$36 = (2b-8)^2 \quad \boxed{b=7}$$

$$\boxed{a=1}$$

EXP : $G(X) = D(X)$

$$D^2(X) = \frac{(b-a)^2}{12}$$

$$P(X > 3) = \frac{6}{6} = \frac{2}{3} = 1 - P(X \leq 3) =$$

$$= 1 - \frac{3-1}{7-1} = \frac{4}{6}$$

$$X \sim N(\mu=4, \sigma=\sqrt{3})$$

$$P(X > 3) = 1 - P(X \leq 3) = 1 - P(Z \leq \frac{3-4}{\sqrt{3}}) =$$

$$P(X > 3) = 1 - P(X \leq 3) = 1 - P\left(Z \leq \frac{3-4}{\sqrt{3}}\right) = 1 - \Phi\left(-\frac{1}{\sqrt{3}}\right) = \Phi\left(\frac{1}{\sqrt{3}}\right) = 0,72$$

Normális > egyenletes

c) lehetett konstruálni egy binomiális $E(X) = n \cdot p = 4$
 $D^2(X) = n \cdot p(1-p) = 3$ } még kell oldani.
 (PL:)

$$P(X=0) = p \quad P(X=4) = 1-p$$

$$E(X) = p \cdot 0 + (1-p) \cdot 4$$

$$E(X^2) = p \cdot 0^2 + (1-p) \cdot 4^2$$

$$D^2(X) = (1-p) \cdot 4^2 - ((1-p) \cdot 4)^2 = 3$$

$$(1-p) \cdot 4 = 4$$

$$(1-p) \cdot 4^2 = 19$$

$$4 \cdot 4 = 16$$

$$19 - 16 = 3$$

$$4 = \frac{19}{4}$$

ZH 3. feladat

- 3) Legyen $X \sim \text{Uni}(0,1)$, $Y \sim \text{Uni}(0,2)$ függetlenek.
 a) Mi az $X+Y$ sűrűségfüggvénye ($f_{X+Y}(s)$ konvolúciós függvény)? (6p)
 b) Mi az együttes sűrűségfv? (2p)
 c) Mi $|X-Y|$ eloszlása? (EXTRA +3p)

a) $X \sim \text{Uni}(0,1)$, $Y \sim \text{Uni}(0,2)$! Szimmetria!

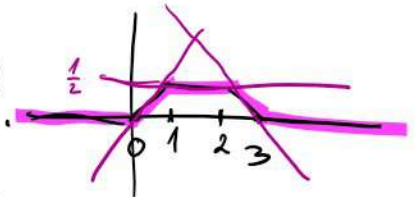
$$f_X(x) = 1, f_Y(y) = \frac{1}{2}$$

$$0 < X+Y < 3$$

$$f_{X+Y}(s) = \int_{-\infty}^{\infty} f_1(x) \cdot f_2(s-x) dx$$

$$\int_0^s \frac{1}{2} dx = \frac{s}{2}$$

$$\int_s^3 \frac{1}{2} dx = \frac{3-s}{2}$$

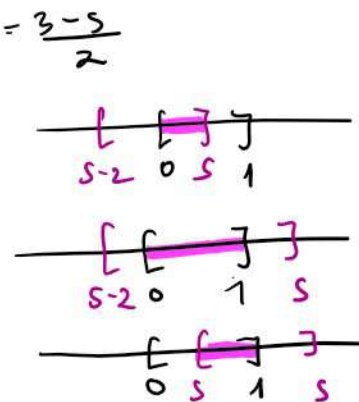
$$0 < X < 1$$

$$0 < Y < 2$$

$$0 < s-x < 2$$

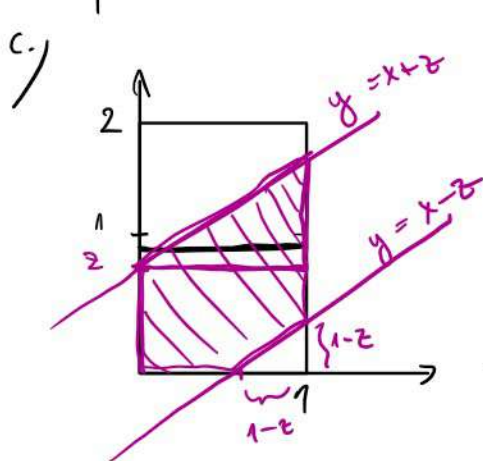
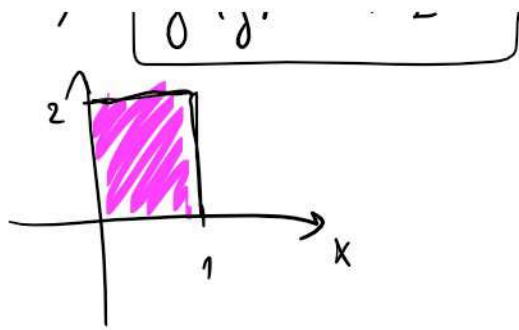
$$s-2 < X < s$$

$$X \in [0,1] \cap [s-2, s]$$

b.) $f(x,y) = 1 \cdot \frac{1}{2}$

c.)

$|X - Y| < z$ kérdés?

$$P(|X - Y| < z) = ? ? ?$$

$$-z < x - y < z$$

$$y < x + z$$

$$y > x - z$$

$$P(|X - Y| < z) = z \cdot 1 - \frac{(1-z)^2}{2} + \frac{1}{2}$$

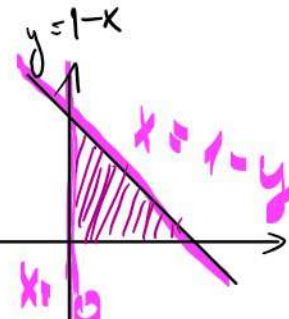
ZH 4. feladat

4) Legyen X, Y együttes sűrűségfüggvénye $f(x, y) = c \cdot x^2 y$ a $0 < x < 1, 0 < y < 1 - x$ tartományon. Számold ki a c -t. Mik lesznek a peremsűrűségek? (5p)

$$1 = \int_0^1 \int_0^{1-x} c \cdot x^2 y \, dy \, dx = \int_0^1 \left[c \cdot x^2 \cdot \frac{y^2}{2} \right]_0^{1-x} dx =$$

$$= \int_0^1 \frac{c \cdot x^2 (1-x)^2}{2} dx = \int_0^1 \frac{c \cdot x^2 (1 + x^2 - 2x)}{2} dx = \int_0^1 \frac{c (x^2 + x^4 - 2x^3)}{2} dx = \frac{c}{2} \left[\frac{x^3}{3} + \frac{x^5}{5} - \frac{2x^4}{4} \right]_0^1$$

$$= \frac{c}{2} \left(\frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{2} \right) = 1 \quad c = 60$$

$$f_1(x) = \int_0^{1-x} 60 x^2 y \, dy = \left[60 \cdot x^2 \cdot \frac{y^2}{2} \right]_0^{1-x} = \underline{\underline{30 x^2 (1-x)^2}}$$

$$f_2(y) = \int_0^{1-y} 60 \cdot x^2 \cdot y \, dx = \left[60 \cdot \frac{x^3}{3} \cdot y \right]_0^{1-y} = \underline{\underline{20 (1-y)^3 \cdot y}}$$

ZH 5. feladat

5) A VIK-re minden évben 1000 embert vesznek fel, amiből átlagosan 550 megy át A1-ből az első félévben. Mi a valószínűsége, hogy

a) jövőre több, mint 600 átmegy? Add meg formulával (az eloszlás neve és képlete legyen ott) és számold ki a közelítést is! (5p)

b) egy véletlenszerűen választott diák negyedik próbálkozásra megy át A1-ből? (1p)

a.) BINOMIÁLIS $E(X) = 550 = 1000 \cdot p$

$$P(X > 600) = \sum_{k=601}^{1000} \binom{1000}{k} \cdot 0,55^k \cdot 0,45^{1000-k}$$

minden évben vesznek fel, átlagosan 550 megy át A1-ből

$$\Rightarrow \begin{cases} p = 0,55 \\ 1-p = 0,45 \end{cases}$$

$$D(X) = \sqrt{n \cdot p \cdot (1-p)} \approx 15,7$$

Közelítés: NORMALIS

$$Y \sim N(\mu = 550, \sigma = 15,7)$$

$$P(Y > 600,5) = P\left(Z > \frac{600,5 - 550}{15,7}\right) = 1 - \Phi\left(\frac{50,5}{15,7}\right) = 0,0007$$

b.) GEOMETRIAI ELOSZLÁS

h. - u. eloszlás 0,45³ · 0,55

! DEC 7. PÉNTEK!